

ADDYSG CYMRU
EDUCATION WALES
cenhadaeth ein cenedl | our national mission

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Asesiadau personol

Canllawiau i ymarferwyr
ar adroddiadau adborth
a chynnydd i ddysgwyr unigol

Deall yr adroddiadau adborth a chynnydd ar gyfer dysgwyr unigol o'r Asesiadau Personol Rhifedd (Gweithdrefnol), Rhifedd (Rhesymu) a Darllen

Mae'r canllawiau hyn yn tynnu sylw at rai pwyntiau allweddol a allai fod o gymorth i ymarferwyr wrth ystyried a defnyddio'r adroddiadau adborth a chynnydd ar gyfer dysgwyr unigol i gefnogi:

- dysgu
- addysgu
- cynllunio cynnydd

Mae hefyd yn:

- nodi pa adroddiadau y dylid eu rhannu â rhieni a gofalwyr
- ateb cwestiynau a allai fod gan rieni a gofalwyr

Diben yr asesiadau personol

Nod yr asesiadau personol yw helpu ymarferwyr a dysgwyr i:

- ddeall sut mae sgiliau darllen a rhifedd dysgwyr yn datblygu
- cynllunio'r camau nesaf

Mae'r asesiadau personol yn:

- darparu gwybodaeth am sgiliau rhifedd a darllen
- gallu cael eu defnyddio mewn ystod o ddulliau asesu i gefnogi dealltwriaeth a datblygiad sgiliau rhifedd a darllen

Maent yn rhan o becyn adnoddau asesu ysgolion ar gyfer y Cwricwlwm i Gymru.

Beth mae'r asesiadau personol yn ei gynnwys

Mewn asesiadau personol neu 'addasol' mae'r cwestiynau a thestunau (ar gyfer yr asesiad Darllen) a gaiff eu gofyn wedi'u seilio ar ymateb y dysgwr i'r cwestiwn blaenorol. Bydd dysgwr sy'n ateb cwestiynau'n gywir yn derbyn cwestiynau a thestunau sydd ychydig yn fwy heriol. Bydd dysgwr sy'n ateb cwestiynau'n anghywir yn derbyn cwestiynau a thestunau ychydig yn haws. Mae'r broses hon yn:

- parhau hyd nes i'r system asesu gasglu digon o wybodaeth am ymatebion y dysgwr
- cynnig profiad asesu personol
- addasu lefel yr her ar gyfer pob dysgwr

Dewisir y cwestiynau ar gyfer asesiadau Rhifedd (Gweithdrefnol) a Rhifedd (Rhesymu) o 'gronfa' fawr o gwestiynau a gynlluniwyd ar gyfer dysgwyr ym Mlynedd 2 i 9. Mae Rhifedd (Gweithdrefnol) yn canolbwyntio ar gofio ffeithiau a gweithdrefnau rhifyddol.

Mae Rhifedd (Rhesymu) yn canolbwyntio ar gymhwysu'r 'adnoddau' rhifyddol hyn i ddatrys problemau mewn amrywiaeth o gyd-destunau.

Caiff y testunau a'r cwestiynau ar gyfer yr asesiad Darllen eu dewis o 'gronfa' fawr o destunau a chwestiynau. Mae'r asesiadau Darllen yn darparu gwybodaeth am:

- ba mor dda y mae dysgwr yn deall testun
- a yw'r dysgwr yn gallu llunio safbwynt ar yr hyn y mae'n ei ddarllen

Mae'r asesiadau'n seiliedig ar y continwwm o sgiliau a nodir yn y Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd Cenedlaethol, sy'n rhan o'r '[Fframweithiau sgiliau trawsgwricwlaidd](#)' yn y Cwricwlwm i Gymru.

Ar ôl asesu, bydd gan ymarferwyr fynediad at y canlynol:

- adroddiad adborth dysgwyr unigol ym mhob pwnc
- adroddiad cynnydd dysgwyr unigol ym mhob pwnc

Beth mae adroddiadau adborth dysgwyr ar gyfer Darllen a Rhifedd (Gweithdrefnol) yn ei ddweud wrthyf

Mae'r adroddiadau adborth dysgwyr ar gyfer Darllen a Rhifedd (Gweithdrefnol) yn tynnu sylw at:

- gryfderau'r dysgwr fel y dangoswyd mewn asesiad penodol (y cwestiynau mwyaf anodd y gwnaeth eu hateb yn gywir)
- y meysydd y gallai fod angen eu datblygu (rhai o'r cwestiynau y gwnaeth eu hateb yn anghywir)

Mae'r datganiadau'n seiliedig ar y continwwm o sgiliau yn y Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd (gweler '[Fframweithiau sgiliau trawsgwricwlaidd](#)' yn y Cwricwlwm i Gymru), fel y mesurwyd yn yr asesiad. Mae'r adroddiad yn cyflwyno datganiadau yn ogystal â chwestiwn a thestun enghreifftiol ar gyfer pob datganiad (nid yr un cwestiwn yn union ag y cafodd y dysgwr). Bydd pob adran yn cynnwys hyd at 4 datganiad. Gallai fod llai na hynny os mai ychydig iawn o gwestiynau a atebodd y dysgwr, er enghraifft os yw'r dysgwr yn hepgor bron bob cwestiwn.

Mae'r disgrifyddion ar waelod yr adroddiad yn cymryd canlyniad terfynol y dysgwr o'r asesiad ac yn ei fapio yn erbyn y gronfa gyflawn o gwestiynau. Mae'r disgrifydd cyntaf yn crynhoi'r sgiliau a gwmpesir gan y cwestiynau yn y gronfa sy'n berthnasol i lefel cyrhaeddiad cyfredol y dysgwr. Mae'r ail ddisgrifydd yn rhoi enghreifftiau sydd fymryn yn anoddach na'r cwestiynau sydd ar lefel cyrhaeddiad cyfredol y dysgwr.

Mae adborth ar sgiliau ar gyfer dysgwyr unigol ar gael ar gyfer Darllen a Rhifedd (Gweithdrefnol) ar ôl cwblhau asesiad. Mae enghreifftiau o adroddiadau adborth dysgwr yn [Atodiad 1](#).

Beth sy'n digwydd pan fydd dysgwr yn gweithio ar frig y gronfa gwestiynau ar gyfer Darllen a Rhifedd (Gweithdrefnol)

Bydd dysgwyr sy'n gweithio ar frig y gronfa yn derbyn datganiad i ddweud eu bod wedi ateb y cwestiynau ar y lefel uchaf yn gywir ac efallai bydd angen symud ymlaen i gynnwys mwy heriol. Mae'r datganiad hwn:

- yn berthnasol i'r sgiliau a asesir yn yr asesiad personol penodol hwnnw
- nid yw o reidrwydd yn golygu bod y dysgwr yn gweithio ar y lefel hon ym mhob agwedd ar Rifedd (Gweithdrefnol) neu Ddarllen

Mae canlyniadau'r asesiad yn ffurfio rhan o gyfres o wybodaeth ffurfiannol a fydd gan yr athro neu'r athrawes ac felly ni ddylid eu hystyried na'u defnyddio ar eu pennau eu hunain.

Beth sy'n digwydd pan fydd dysgwr yn gweithio ar waelod y gronfa gwestiynau mewn Darllen a Rhifedd (Gweithdrefnol)

Bydd dysgwyr sy'n cyflawni ar waelod isaf y gronfa yn cael y cwestiynau hawsaf sydd yn y gronfa. Os nad yw'r dysgwr yn gallu ateb y cwestiynau hawsaf yn y gronfa, dylai'r athro neu'r athrawes feddwl am ffyrdd eraill o asesu sgiliau'r dysgwr a'r meysydd i'w gwella.

Beth mae'r adroddiad adborth yr athro neu'r athrawes ar gyfer Rhifedd (Rhesymu) yn ei ddweud wrthyf

Mae'r adroddiad yn rhoi trosolwg o asesiad y dysgwr. Mae'n cynnwys ei gyrhaeddiad yn y 4 o'r 5 elfen drawsgwricwlaidd canlynol ar gyfer Rhifedd yn y Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd.

- Rhuglder: a all dysgwyr weithio'n effeithlon, gan gofio a defnyddio ffeithiau, perthnasoedd a dulliau?
- Rhesymu rhesymegol: a all dysgwyr weithio'n greadigol a hefyd meddwl am eu hatebion? Sut y gallant fod yn siŵr eu bod yn gywir?
- Dealltwriaeth gysyniadol: mae'r cwestiynau hyn yn herio dealltwriaeth dysgwr. Pa mor dda y mae'r dysgwr wedi deall yr hyn y maent wedi'i ddysgu?
- Cymhwysedd strategol: pa mor dda y mae dysgwr yn gallu penderfynu pa ddull i'w ddefnyddio?

Sylwer nad yw'n bosibl asesu'r elfen sy'n weddill, sef Cyfathrebu â symbolau, drwy'r asesiadau personol.

Mae'r adroddiad yn cymharu cyrhaeddiad y dysgwr ar draws y 4 elfen hyn, fel y gall athrawon weld unrhyw gryfderau neu feysydd penodol y gallai fod angen eu datblygu ymhellach.

Ar gyfer pob elfen, bydd yr adroddiad yn cael ei ategu gan adnoddau sy'n cynnwys cwestiwn enghreifftiol a fydd ar y lefel fras a gyflawnir gan y dysgwr.

Bydd yr adroddiad hefyd yn cynnwys gwybodaeth am sut y gwnaeth y dysgwr ymdopi gyda phob math o gwestiwn, ac a ddefnyddiwyd cliwiau ai peidio. Mae cliwiau'n dangos gwahaniaethu o ran cyrhaeddiad dysgwr. Y lleiaf o gliwiau y mae'r dysgwr yn eu cyrchu, y lleiaf o gefnogaeth oedd ei hangen arno i gyrraedd yr ateb cywir. Os yn berthnasol, bydd yr adroddiad yn nodi a oes tystiolaeth bod y dysgwr wedi anwybyddu cwestiynau neu symud ymlaen yn gyflym iawn. Mae adroddiad enghreifftiol ar gyfer Rhifedd (Rhesymu) yn [Atodiad 1](#).

Sut i ddefnyddio adroddiad adborth yr athro neu'r athrawes ar gyfer Rhifedd (Rhesymu) gyda dysgwyr

Ar gyfer Rhifedd (Rhesymu), dylai adroddiad adborth yr athro neu'r athrawes gael ei gyfryngu gan athrawon. Mae'r adroddiad yn:

- rhoi gwybodaeth am gynnydd y dysgwr mewn meysydd Rhifedd (Rhesymu) allweddol
- cael ei gysylltu â deunyddiau enghreifftiol Rhifedd (Rhesymu) y gall yr athro neu'r athrawes eu defnyddio i helpu dysgwyr i ddatblygu eu sgiliau rhesymu naill ai'n unigol neu mewn grwpiau

Gall yr athro neu'r athrawes ddewis trafod cynnwys yr adroddiad hwn gyda dysgwr. Am y rheswm hwn mae'r iaith yn yr adroddiad wedi'i chyfeirio at y dysgwr gan ddefnyddio datganiadau 'chi'.

Ni fydd adroddiad adborth yr athro neu'r athrawes ar gyfer Rhifedd (Rhesymu):

- yn arwain at adroddiad a gaiff ei anfon at rieni a gofalwyr yn uniongyrchol
- ar gael i'w ryddhau i'r dysgwr

Felly, nid oes angen rhannu adroddiad adborth yr athro neu'r athrawes ar gyfer Rhifedd (Rhesymu) â rhieni a gofalwyr.

Mae'r cylch (marciwr) ar gyfer pob elfen o resymu rhifiadol ar y siart yn cael ei ategu gan gwestiwn enghreifftiol a gweithgareddau awgrymedig drwy hyperddolen. Mae'r cwestiwn yn cyfateb i'r lefel fras o hyfedredd a gyflawnir gan y dysgwr yn yr elfen honno. Mae'n bwysig nodi, fodd bynnag, bod y cwestiynau enghreifftiol a'r gweithgareddau awgrymedig yn cwmpasu'r continwm llawn o her ac anhawster. Dylai eu priodoldeb ar gyfer dysgwyr

neu grwpiau unigol gael eu hasesu gan athrawon cyn eu defnyddio yn yr ystafell ddosbarth.

Yn ogystal â chwestiynau enghreifftiol ceir dulliau enghreifftiol, gyda thestun esboniadol, a gwybodaeth am wallau cyffredin a chamsyniadau.

Er mwyn adeiladu ar y dysgu o'r asesiad ac o'r cwestiwn enghreifftiol, mae 2 weithgaredd dosbarth awgrymedig wedi'u cynnwys. Gellir defnyddio'r rhain gyda dysgwyr unigol, grwpiau bach neu'r dosbarth cyfan. Cefnogir y gweithgareddau gyda thestun ategol i'r athro neu'r athrawes sy'n cynnig:

- ffyrdd o herio dysgwyr
- atebion ac yn nodi'r sgiliau yr ymdrinnir â hwy yn y gweithgaredd

Gellir cael gafael ar yr un adnoddau drwy'r adroddiad proffil sgiliau grŵp hefyd.

Ceir canllaw byr ar ddefnyddio'r cwestiynau enghreifftiol a'r gweithgareddau awgrymedig i gefnogi cynnydd drwy ddolen yn yr adroddiad.

Efallai y bydd athrawon am ddefnyddio'r adroddiad hwn i:

- ddechrau sgwrs gyda'r dysgwyr
- archwilio gyda'r dysgwyr y camau nesaf i ddatblygu eu sgiliau rhesymu

Gall yr athro neu'r athrawes ddefnyddio'r cwestiynau enghreifftiol a'r gweithgareddau cysylltiedig i ddatblygu gweithgareddau unigol neu grŵp sy'n cefnogi ac yn ymestyn y dysgu.

Beth mae adroddiad cynnydd y dysgwr yn ei ddweud wrthyf

Yn ogystal â'r adborth ar sgiliau, mae adroddiadau dysgwyr unigol ar gynnydd ar gael. Mae 2 ran i'r rhain. Ceir enghreifftiau o adroddiadau cynnydd dysgwyr yn [Atodiad 2](#).

Adroddiad cynnydd dysgwr, adran 1

Mae'r siart yn cynnwys yr holl asesiadau ar-lein y mae'r dysgwr wedi'u cwblhau hyd yma. Mae'r sgôr cynnydd (y gwerth y tu ôl i'r symbol ar gyfer pob asesiad a farciwyd ar y siart) yn sgôr safonedig. Caiff ei chyfrifo drwy gymharu canlyniad y dysgwr unigol â chanlyniadau ar gyfer dysgwyr eraill yn ei grŵp blwyddyn yng Nghymru a wnaeth asesiad ar yr un adeg o'r flwyddyn. 950 i 1050 yw'r ystod sgoriau a 1000 yw'r cyfartaledd (a ddangosir gan y llinell doredig ar y siart). Mae'r sgôr hon ar gael i ysgolion a chaiff ei rhestru mewn adroddiadau grŵp.

Mae'r llinellau dotiog yn dangos ystod arferol y dysgwr, yn seiliedig ar yr asesiadau a gwblhawyd hyd yma. Gall yr ystod gynyddu neu ostwng dros amser wrth i ddata ddod i law ar fwy o asesiadau a gwblhawyd gan bob dysgwr. Gall safle dysgwr ar y siart amrywio

o un asesiad i'r llall am sawl rheswm. Er enghraifft os nad yw'n gwneud cystal â'r disgwyl mewn un asesiad yn gynnar yn y flwyddyn ac mae ei asesiad nesaf yn rhoi sgôr sylweddol uwch, gall ymddangos fel petai'n gwneud mwy o gynnydd cadarnhaol o'i gymharu â dysgwyr eraill.

Adroddiad cynnydd dysgwr, adran 2

Y sgôr safonedig ar sail oedran a gofnodwyd ar gyfer asesiad diweddaraf y dysgwr sy'n cael ei rhoi yma. Caiff y sgôr safonedig ar sail oedran ei chyfrifo drwy gymharu sgôr asesiad dysgwr â sgoriau disgyblion eraill yng Nghymru a anwyd yn yr un mis a'r un flwyddyn ac a wnaeth asesiad ar yr un adeg o'r flwyddyn.

70 i 130 yw'r ystod sgoriau a 100 yw'r cyfartaledd.

Y broses safoni ac 'amser dysgu'

Cynhaliwyd yr ail-safoni ar gyfer pob asesiad yn haf 2023 gan ddefnyddio'r data asesu ar gyfer blwyddyn academiaidd 2022 i 2023.

Ar gyfer asesiadau a wnaed o fis Medi 2023, mae'r sgoriau cynnydd a'r sgoriau safonedig ar sail oedran yn ystyried 'amser dysgu' trwy gymharu sgoriau asesu dysgwyr â sgoriau dysgwyr eraill yn eu grŵp blwyddyn a wnaeth yr asesiad ar yr un adeg yn y flwyddyn academiaidd. Mae hyn yn helpu i gefnogi gwell dealltwriaeth o gynnydd o dan y Cwricwlwm i Gymru.

Mae'n bwysig nodi bod yr asesiadau at ddefnydd ffurfiannol. Hynny er mwyn i athrawon ym mhob ysgol a gynhelir gael dealltwriaeth gyffredin o gryfderau dysgwyr a'r meysydd i'w datblygu ymhellach o ran sgiliau darllen a rhifedd i gefnogi cynnydd.

Wrth gynllunio cynnydd, anogir athrawon i roi ystyriaeth lawn i'r sgiliau a nodwyd gan yr asesiadau (nid y sgoriau yn unig), ochr yn ochr ag unrhyw wybodaeth berthnasol arall yn yr ystafell ddosbarth.

Mae'r asesiadau'n:

- cynnig dull asesu sy'n canolbwyntio ar ddeall cynnydd a sgiliau dysgwyr
- ni ddylid eu defnyddio at ddibenion perfformiad ysgol nac atebolrwydd

Caiff awdurdodau lleol eu hannog i weithio gydag ysgolion o bryd i'w gilydd, i:

- gefnogi diben ffurfiannol asesiadau personol
- rhannu arferion da

Nid oes gofyniad cyfreithiol ar ysgolion i rannu sgoriau asesu gydag awdurdodau lleol. Fodd bynnag, mae llawer o ysgolion eisoes yn rhannu gwybodaeth asesu gyda'u hawdurdod lleol ac ysgolion partner.

Yn amodol ar gydymffurfio â GDPR y DU a Deddf Diogelu Data 2018, anogir rhannu gwybodaeth o asesiadau personol a gwybodaeth asesu berthnasol arall gydag awdurdodau lleol ac ysgolion eraill (lle bo'n briodol) fel y gall:

- gefnogi cynnydd dysgwyr a
- llywio'r ddeialog gwella

Adroddiadau grŵp sydd ar gael i ymarferwyr

Yn ogystal ag adroddiadau adborth a chynnydd dysgwr unigol, a'r adnoddau a'r gweithgareddau ar gyfer Rhifedd (Rhesymu) a ddisgrifir uchod, mae'r adroddiadau grŵp canlynol hefyd ar gael ar gyfer pob pwnc:

- proffil sgiliau grŵp (elfennau o'r Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd)
- proffil grŵp (diagram gwasgariad)
- llwybrau dysgwyr
- adroddiad cynnydd grŵp
- proffil sgiliau grŵp (dadansoddiad o gryfderau a meysydd i'w datblygu at y dyfodol – Darllen a Rhifedd Gweithdrefnol yn unig)

Gall ymarferwyr addasu'r adroddiadau hyn. Er enghraifft, gallant ddewis cyfnod o amser a naill ai dewis yr unigolion y maent am eu gweld naill ai mewn:

- adroddiad grŵp
- adroddiad dosbarth cyfan
- adroddiad grŵp blwyddyn

Er enghraifft, gellir creu adroddiad i adlewyrchu grwpiau o ddysgwyr â gallu gwahanol o fewn y dosbarth neu gall athrawon ddewis dysgwyr:

- y maent yn gwybod eu bod yn fwy abl a thalentog
- sy'n gymwys am brydau ysgol am ddim (eFSM)

Ceir rhagor o wybodaeth ar sut i wneud hyn yn y canllaw i ddefnyddwyr ar y wefan asesiadau.

Mae pob adroddiad yn cynnwys ystod o wybodaeth ar gyfer y grŵp, gan gynnwys:

- sgoriau safonedig ar sail oedran
- sgoriau cynnydd

Ar gyfer Rhifedd (Rhesymu), mae'r proffil sgiliau grŵp yn cynnwys dolenni i adnoddau i helpu i gefnogi datblygiad sgiliau rhesymu rhifyddol. Gall athrawon ddefnyddio'r adnoddau hyn ar gyfer gweithgareddau i grŵp neu i ddysgwyr unigol.

Cwestiynau enghreifftiol

Gellir gweld cwestiynau enghreifftiol sy'n berthnasol i bob datganiad sgiliau a restrir yn adborth dysgwr ar gyfer Darllen a Rhifedd (Gweithdrefnol) drwy glicio ar y botwm 'PDF cwestiynau enghreifftiol' pan fydd yn mewngofnodi i'w gyfrif Hwb. Mae'r cwestiynau enghreifftiol hyn, sy'n debyg i'r cwestiynau y mae'r dysgwyr yn eu derbyn yn yr asesiadau (ond nid yn union yr un fath), hefyd ar gael ar [Hwb](#). Mae cwestiynau enghreifftiol ar gael ar gyfer:

- **Rhifedd (Gweithdrefnol)**
gweler 'Cwestiynau enghreifftiol sydd wedi'u cynnwys yn yr adroddiadau adborth i ddysgwyr: Rhifedd (Gweithdrefnol)'
- **Darllen (Cymraeg)**
gweler 'Cwestiynau enghreifftiol sydd wedi'u cynnwys yn adroddiadau adborth i ddysgwyr: Darllen (Cymraeg)'
- **Darllen (Saesneg)**
gweler 'Cwestiynau enghreifftiol sydd wedi'u cynnwys yn yr adroddiadau adborth i ddysgwyr: Darllen (Saesneg)'

Mae cwestiynau enghreifftiol a gweithgareddau dosbarth ar gyfer Rhifedd (Rhesymu) ar gael drwy'r dolenni yn:

- adborth yr athro neu'r athrawes ar gyfer dysgwyr unigol
- y proffil sgiliau grŵp (meysydd y Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd)

Mae'r adnoddau hyn wedi'u cynllunio i athrawon eu defnyddio ar ôl asesiad i gefnogi cynnydd mewn sgiliau rhesymu.

Ni ddylid defnyddio'r cwestiynau enghreifftiol i ymarfer

Diben y cwestiynau enghreifftiol ar gyfer Darllen a Rhifedd (Gweithdrefnol) yw helpu dysgwyr, athrawon, rhieni a gofalwyr ddeall pa feysydd o'r Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd y mae gan ddysgwyr:

- gryfderau
- meysydd y gellir eu gwella

Yn dilyn asesiad Rhifedd (Rhesymu), mae gan athrawon fynediad at adnoddau, gan gynnwys:

- cwestiynau enghreifftiol
- gweithgareddau y gallant eu defnyddio i gefnogi datblygiad sgiliau

Diben yr asesiadau yw darparu gwybodaeth am sgiliau dysgwyr er mwyn cefnogi cynnydd, ac felly mae 'ymarfer' cyn cymryd yr asesiadau yn ddiangen. Ni fwriedir i'r cwestiynau enghreifftiol gael eu defnyddio at y diben hwn.

Rhannu adroddiadau â dysgwyr

Dylid rhannu'r adroddiadau canlynol â dysgwyr:

- adroddiad cynnydd dysgwyr unigol ym mhob pwnc
- adroddiad adborth ar gyfer Rhifedd (Gweithdrefnol) a Darllen

Mae'r adborth i ddysgwyr ar gyfer Rhifedd (Rhesymu) yn cael ei hwyluso gan athrawon ac ni fydd yn arwain at adroddiad a gaiff ei anfon yn uniongyrchol at ddysgwyr.

Yn dilyn asesiad, gall athrawon:

- weld yr adroddiadau
- eu rhyddhau i gyfrif Hwb y dysgwr drwy system yr asesiadau personol

I gael rhagor o wybodaeth am sut i wneud hyn, gweler yr adrannau 'I weld a rhyddhau adborth y dysgwyr' ac 'I weld adroddiadau cynnydd y dysgwyr' yn y canllaw i ddefnyddwyr. Rydym yn annog ysgolion i rannu'r rhain pan fyddant yn gyfredol o hyd.

Rhannu adroddiadau gyda rhieni a gofalwyr

Mae Rheoliadau Darparu Gwybodaeth gan Benaethiaid i Rieni a Disgyblion sy'n Oedolion (Cymru) 2022 ("adroddiadau diwedd blwyddyn") yn ei gwneud yn ofynnol i sylwadau cryno ar ganlyniadau'r asesiadau gael eu cynnwys yn yr adroddiad diwedd blwyddyn i rieni a gofalwyr.

Rydym yn cyngori'n gryf bod y sylwadau yn adroddiad diwedd y flwyddyn yn cynnwys y canlynol ('adroddiadau asesiad personol'):

- yr adroddiad cynnydd dysgwr unigol ym mhob pwnc
- yr adroddiad adborth ar gyfer Rhifedd (Gweithdrefnol) a Darllen

Mae adborth ar gyfer Rhifedd (Rhesymu) yn cael ei hwyluso gan athrawon ac ni fydd yn arwain at adroddiad a gaiff ei anfon yn uniongyrchol at rieni a gofalwyr.

Mae'r gofyniad i ddarparu adroddiad diwedd blwyddyn yn ysgrifenedig i rieni a gofalwyr yn fandadol. Yn ogystal â hynny, argymhellir y dylai ysgolion rannu adroddiadau'r asesiadau personol gyda rhieni a gofalwyr pan fydd yr wybodaeth yn gyfredol.

Bydd athrawon a phenaethiaid yn defnyddio eu barn broffesiynol i benderfynu ar yr adeg a'r dulliau mwyaf priodol ar gyfer rhannu adborth ac adroddiadau, er enghraifft:

- ar sgrin mewn noson i rieni yng nghyd-destun gwybodaeth arall am gynnydd y dysgwr
- wedi'u hargraffu a'u rhannu ar ddiwedd y tymor

Os caiff asesiadau eu cynnal ddwywaith mewn blwyddyn academiaidd, dylai rhieni a gofalwyr dderbyn y ddwy set o adborth.

Mae dau animeiddiad ar gael ar gyfer rhieni a gofalwyr (gweler [animeiddiadau ar asesiadau personol i rieni a gofalwyr](#)). Mae'r rhain yn rhoi cyflwyniad i'r asesiadau ac yn egluro'r adborth a'r adroddiadau. Anogir ysgolion i rannu'r animeiddiadau ar eu tudalennau gwe a'u sianeli cyfathrebu.

Dylid ystyried sut y rhoddir adborth i ddysgwyr a rhieni neu ofalwyr nad oes ganddynt ddyfais y tu allan i amgylchedd yr ysgol. Mae hyn yn fwy tebygol o fod yn wir am y rheini a gofalwyr o aelwydydd incwm is.

Os bydd ysgolion am argraffu copïau o adborth dysgwyr unigol neu adroddiadau cynnydd, dewiswch 'argraffu' yn y porwr a'i argraffu'n uniongyrchol. Mae cyfleuster hefyd ar gael ar y wefan asesiadau i argraffu adroddiadau ar gyfer mwy nag un dysgwr. Ceir rhagor o wybodaeth ar sut i wneud hyn yn y canllaw i ddefnyddwyr ar y wefan asesiadau.

Cefnogi rhieni a gofalwyr i ddehongli adroddiadau asesiadau personol

Mae'n bosibl nad yw rhai rhieni a gofalwyr wedi arfer â dehongli'r adroddiadau. Mae'n bwysig eu bod yn gallu deall:

- yr wybodaeth a roddir iddynt am eu plentyn
- beth mae'r wybodaeth yn ei olygu i addysg a chynnydd eu plentyn

Pan gaiff rhieni a gofalwyr gopi o adroddiad cynnydd eu plentyn, gellir rhoi neu eu cyfeirio at gopi o'r canlynol:

- **Rhifedd (Gweithdrefnol)** (gweler '[Adroddiad cynnydd asesiad personol – Rhifedd \(Gweithdrefnol\): Gwybodaeth i rieni a gofalwyr](#)')
- **Rhifedd (Rhesymu)** (gweler '[Adroddiad cynnydd asesiad personol – Rhifedd \(Rhesymu\): Gwybodaeth i rieni a gofalwyr](#)')
- **Darllen** (gweler '[Adroddiad cynnydd asesiad personol – Darllen: Gwybodaeth i rieni a gofalwyr](#)')

Pan fydd rhieni a gofalwyr yn cael copi o adroddiad adborth eu plentyn, gellir rhoi copi o'r canlynol i rieni a gofalwyr hefyd i'w helpu i ddehongli'r adborth hwnnw:

- **Darllen** (gweler '[Adborth asesiad personol – Darllen: Gwybodaeth i rieni a gofalwyr](#)')

- **Rhifedd (Gweithdrefnol)** (gweler '[Adborth asesiad personol – Rhifedd \(Gweithdrefnol\): Gwybodaeth i rieni a gofalwyr](#)')

Nid yw adroddiad adborth yr athro neu'r athrawes ar gyfer Rhifedd (Rhesymu) wedi'i gynllunio i'w gyhoeddi'n uniongyrchol i rieni a gofalwyr. Y rheswm am hynny yw oherwydd bod yr adroddiadau'n:

- cynnwys terminoleg sy'n heriol i'w deall a'i dehongli heb gymorth
- cynnwys dolenni at adnoddau sydd wedi'u cynllunio ar gyfer athrawon i'w dewis neu eu haddasu ar gyfer eu dysgwyr

Gall hefyd fod yn ddefnyddiol cyfeirio rhieni a gofalwyr at ganllawiau wedi'u teilwra ar [Asesiadau personol mewn darllen a rhifedd – gwybodaeth i reini a gofalwyr plant ym Mlynnyddoedd 2 i 9 mewn ysgolion a gynhelir](#) a gynhyrchwyd i gynorthwyo dehongli a darparu gwybodaeth ar yr adroddiadau.

Gellir dod o hyd i bob un o'r uchod yn [Asesiadau personol: gwybodaeth i rieni a gofalwyr](#).

Y gwahaniaeth rhwng barn athrawon ynghylch asesiadau ac adborth dysgwyr am eu hasesiadau

Mae barn athrawon ynghylch asesiadau yn deillio o sylfaen dystiolaeth fawr dros amser. Er enghraifft, gallant ystyried sgiliau'r dysgwr yn ystod:

- sesiynau arsylwi
- gwaith llafar
- trafodaeth yn y dosbarth
- tasgau a phrosiectau estynedig
- gwaith grŵp

Mae adborth dysgwyr am eu hasesiadau yn cynnig cipolwg o sgiliau'r dysgwr ar yr adeg y cynhaliwyd yr asesiad hwnnw. Bydd athrawon yn ystyried yr adborth hwn law yn llaw â gwybodaeth arall sydd ganddynt am sgiliau dysgwyr yn yr ystafell ddosbarth wrth gynllunio eu dysgu. Mae'r ddau fath o asesiad yn darparu gwybodaeth ddefnyddiol ond gwahanol.

Pan fydd adborth dysgwyr am eu hasesiad i'w weld yn gwrthddweud barn athrawon ynghylch asesiad

Gall mathau gwahanol o asesiadau a ddefnyddir roi adborth gwahanol. Gall fod sawl rheswm am hyn, ac felly mae angen dehongli'r adborth yn ofalus. Mae defnyddio canlyniadau asesiadau gwahanol yn gallu:

- codi cwestiynau pwysig
- helpu i gael darlun cliriach o'r cryfderau a'r meysydd sydd angen eu gwella

Os yw'r adborth ynghylch asesiad yn awgrymu nad yw'r dysgwr wedi dangos yr holl sgiliau mae'n eu dangos yng nghyd-destun yr ystafell ddosbarth, yna gallai hyn fod am nad yw'n dangos ei waith gorau mewn cyd-destun asesu bob amser. Mae gan bob math o asesiadau gyfyngiadau. Dyna pam mae arferion gorau wrth asesu yn manteisio ar amrywiaeth o ddulliau asesu gwahanol.

Gwybodaeth am asesiadau personol ar goll ar gyfer 2019 i 2020 a 2020 i 2021

Yn ystod blwyddyn ysgol 2019 i 2020, nid oedd rhai ysgolion wedi defnyddio'r asesiadau personol cyn i ysgolion gau o ganlyniad i'r pandemig yng ngwanwyn 2020.

Yn ystod blwyddyn ysgol 2020 i 2021, cafodd yr asesiadau personol eu gweinyddu ar sail 'ymdrechion rhesymol'. Roedd hyn yn golygu ei bod yn ofynnol i ysgolion wneud eu hymdrechion gorau i ddefnyddio'r asesiadau lle bo'n bosibl i gefnogi dysgwyr i wneud cynnydd yn eu sgiliau darllen a rhifedd. Fodd bynnag, fe wnaeth Llywodraeth Cymru ganiatáu hyblygrwydd i ysgolion lunio barn broffesiynol ar les dysgwyr unigol ar ôl iddynt ddychwelyd i'r ystafell ddosbarth, gan gydnabod hefyd bod ysgolion yn wynebu heriau ymarferol a logistaidd wrth drefnu asesiadau.

Ni fydd rhai dysgwyr wedi cymryd asesiadau yn ystod 2019 i 2020 a 2020 i 2021. Felly, ni fydd gwybodaeth wedi'i dangos ar eu cyfer ar gyfer y cyfnodau hyn.

Cymorth i ymarferwyr

Mae llawlyfr gweinyddu'r asesiadau personol a chanllawiau eraill ar gael ar Hwb (gweler [Canllawiau i ysgolion](#)).

Mae canllaw i ddefnyddwyr ar amserlennu a hwyluso'r asesiadau, fideos hyfforddi a gweminarau hyfforddi a recordiwyd ymlaen llaw ar ddefnyddio adroddiadau adborth a chynnydd hefyd ar gael ar y wefan asesu wrth fewngofnodi i Hwb.

Os oes gennych unrhyw gwestiynau am yr asesiadau personol, cysylltwch â'r ddesg gymorth:

- ffôn: 029 2026 5099
- e-bost: cymorth@asesiadaupersonol.cymru

Atodiad 1: Enghraifft o adborth dysgwr – Rhifedd (Gweithdrefnol)

CymraegEnglish

Ysgol Enghreifftiol

Asesiad personol — Rhifedd (Gweithdrefnol)
Adborth i Dysgwr Enghreifftiol 1, Blwyddyn 5

Dysgwr Enghreifftiol 1

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Mae'r adborth hwn wedi'i seilio ar yr asesiad a wnaed ar 10/08/2022.

Y cwestiynau mwyaf anodd ges i'n gywir oedd ar y sgiliau hyn:

lluosi a rhannu rhifau â 10 (atebion rhif cyfan)

adïo neu dynnu rhifau un digid i/oddi wrth rhifau mwy

canfod hyd, pwysau/mâs neu gynhwysedd drwy ddarllen graddfeydd syml

adïo neu dynnu rhifau 2 ddigid (cyfrifiadau syml)

Cwestiwn enghreifftiol (PDF)

Cwestiwn enghreifftiol (PDF)

Cwestiwn enghreifftiol (PDF)

Cwestiwn enghreifftiol (PDF)

Roedd rhai o'r cwestiynau ges i'n anghywir ar y sgiliau hyn:

dehongli gwybodaeth sydd wedi'i chyflwyno mewn diagramau syml (e.e. siartiau bloc) gydag 1 symbol yn cynrychioli 1 uned

dehongli gwybodaeth syml wedi'i chyflwyno mewn rhestrau, tablau neu siartiau cyfrif/tali

dehongli gwybodaeth sydd wedi'i chyflwyno mewn pictogramau (1 symbol yn cynrychioli mwy nag 1 uned)

Cwestiwn enghreifftiol (PDF)

Cwestiwn enghreifftiol (PDF)

Cwestiwn enghreifftiol (PDF)

Gall eich athrawon eich helpu i ddeall yr adborth a'ch camau nesaf.

Mae'r rhan fwyaf o ddisgyblion sydd â sgiliau tebyg yn gallu:

- deall gwerth lle ar gyfer rhifau cyfan hyd at 1000, a gallu adïo neu dynnu rhifau 2 ddigid

- gwybodaeth am dablau yn ymestyn i dablau 3 a 4, a gallu datrys problemau syml sy'n ymwneud ag arian (hyd at £1)

- defnyddio calendr a chyfrifo perimedr siapiau sy'n dangos hyd pob ochr/arwynebedd siapiau sy'n dangos sgwariau mewnol

- dehongli gwybodaeth a gyflwynir mewn pictogramau (1 symbol yn cynrychioli mwy nag 1 uned)

Ac maen nhw'n debygol o symud ymlaen i wneud hyn:

- adïo neu dynnu rhifau 2 a 3 digid, lluosu a rhannu rhifau â 10 (atebion rhif cyfan) a chyfrifo ffracsiynau uned, fel 1/3 o rif

- deall sut i 'ddad-wneud' adïo, tynnu, lluosu neu rannu, a gallu cyfrifo cyfwng amser syml

- cyfrifo perimedr siapiau syml (nad ydynt yn dangos hyd pob ochr) a dehongli gwybodaeth syml a gyflwynir mewn tablau neu ddiagramau Venn

hwb.llyw.cymru/asesiadau-personol-ar-gyfer-rhieni-a-gofalwyr

ADDYSG CYMRU
EDUCATION WALES
cenhadaeth ein cenedl | our national mission

14

Enghraifft o adborth dysgwr – Darllen Cymraeg

CymraegEnglish

Ysgol enghreifftiol

Asesiad personol — Darllen Cymraeg
Adborth i Learner 4/Dysgwr 4, Blwyddyn 2
4

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Mae'r adborth hwn wedi'i seilio ar yr asesiad a wnaed ar 01/09/2023.

Y cwestiynau mwyaf anodd ges i'n gywir oedd ar y sgiliau hyn:

dod i gasgliad ynglŷn â syniadau a gwybodaeth drwy gysylltu gosodiadau pendant	Cwestiwn enghreifftiol (PDF)
deall bod testunau'n newid pan fyddan nhw wedi'u haddasu ar gyfer gwahanol gyfryngau a chynulleidfaoedd	Cwestiwn enghreifftiol (PDF)
nodi'n gywir y prif syniadau a'r wybodaeth ategol mewn testunau	Cwestiwn enghreifftiol (PDF)
defnyddio ystod o strategaethau i ddeall ystyr geiriau a brawddegau	Cwestiwn enghreifftiol (PDF)

Roedd rhai o'r cwestiynau ges i'n anghywir ar y sgiliau hyn:

nodi'n gywir bwnc a phrif syniadau testun	Cwestiwn enghreifftiol (PDF)
defnyddio cliwiau gweledol er mwyn gwella dealltwriaeth	Cwestiwn enghreifftiol (PDF)
lithr ddarllen (sganio) am wybodaeth benodol gan ddefnyddio amryw o nodweddion mewn testunau	Cwestiwn enghreifftiol (PDF)
cipddarllen (sgimio) i gael prif neges testun neu'r prif syniad mewn testun	Cwestiwn enghreifftiol (PDF)

Gall eich athrawon eich helpu i ddeall yr adborth a'ch camau nesaf.

Mae'r rhan fwyaf o ddysgwyr sydd â sgiliau tebyg yn gallu:

- cipddarllen (sgimio) i gael trosolwg
- galw ar wybodaeth am y cyd-destun i gefnogi dealltwriaeth
- diddwytho syniadau i wneud cysylltiadau o fewn testun

Ac maen nhw'n debygol o symud ymlaen i wneud hyn:

- cipddarllen (sgimio) i ganfod y prif syniadau a'r themâu
- canfod y prif bwyntiau mewn testun
- diddwytho syniadau drwy gysylltu gosodiadau
- archwilio gwybodaeth anghyfarwydd
- dethol gwybodaeth o destunau a'i defnyddio at bwrpas penodol

hwb.llyw.cymru/asesiadau-personol-ar-gyfer-rhieni-a-gofalwyr

**ADDYSG CYMRU
EDUCATION WALES**
cenhadaeth ein cenedl - our national mission

Enghraifft o adborth yr athro neu'r athrawes – Rhifedd (Rhesymu)

Noder: Fel yr esboniwyd yn y testun uchod, nid yw'r adroddiad adborth Rhifedd (Rhesymu) i'w rannu gyda rhieni, gofalwyr neu ddysgwyr yn uniongyrchol.

Gwnaed yr asesiad diwethaf yn: Sample school/Ysgol enghreifftiol

Asesiad personol — Rhifedd (Rhesymu)
Adborth i athrawon ar gyfer Learner 3/Dysgwr 3, Blwyddyn 5
3

Mae'r adborth hwn yn rhoi gwybodaeth i'r athrawon i'w cefnogi i ddatblygu sgiliau rhesymu rhifiadol y dysgwr. Gallwch ddewis dangos yr adroddiad i gyd neu rannau ohono i'r dysgwr, ac felly mae'r gosodiadau allweddol wedi'u geirio i gyfarch y dysgwr yn uniongyrchol.

Mae'r adborth yn seiliedig ar yr asesiad a wnaed ar 26/06/2024.

Cynnwys rhesymu:

Mae'r asesiad yn ymdrin â phedwar sgil rhesymu. Mae eich atebion yn yr asesiad yn dangos:

- bod eich sgiliau ar lefel is o ran rhesymu rhesymegol. Efallai y bydd eich athro neu'ch athrawes yn penderfynu gweithio ar hyn gyda chi.
- bod eich cyrhaeddiad yn debyg ym mhob sgil arall.

	Dealltwriaeth gysyniadol	Rhesymu rhesymegol	Rhuglder	Cymhwysedd strategol
Sgiliau uwch				
Eich cyfartaledd				
Sgiliau ar lefel is				

Cliciwch ar y cylchoedd i weld cwestiwn enghreifftiol ar gyfer y sgil hwnnw.

Dealltwriaeth gysyniadol:

Mae'r cwestiynau hyn yn archwilio eich dealltwriaeth: pa mor dda ydych chi'n deall yr hyn rydych chi wedi'i ddysgu?

Rhesymu rhesymegol:

Mae angen ichi weithio'n greadigol a meddwl am eich atebion hefyd: sut allwch chi fod yn siŵr eu bod nhw'n gywir?

Rhuglder:

Allwch chi weithio'n effeithlon, gan gofio a defnyddio ffeithiau, perthnasoedd a dulliau?

Cymhwysedd strategol:

Nid yw'r dull yn cael ei roi – allwch chi benderfynu eich hun beth i'w wneud a sut i fynd ati?

Mathau o gwestiynau:

Mae dau fath o gwestiwn yn yr asesiad: cwestiynau 1 marc a chwestiynau gyda chliwiau.

- Roedd eich cyrhaeddiad yn y ddau fath o gwestiwn yn debyg.

Defnyddio'r cliwiau:

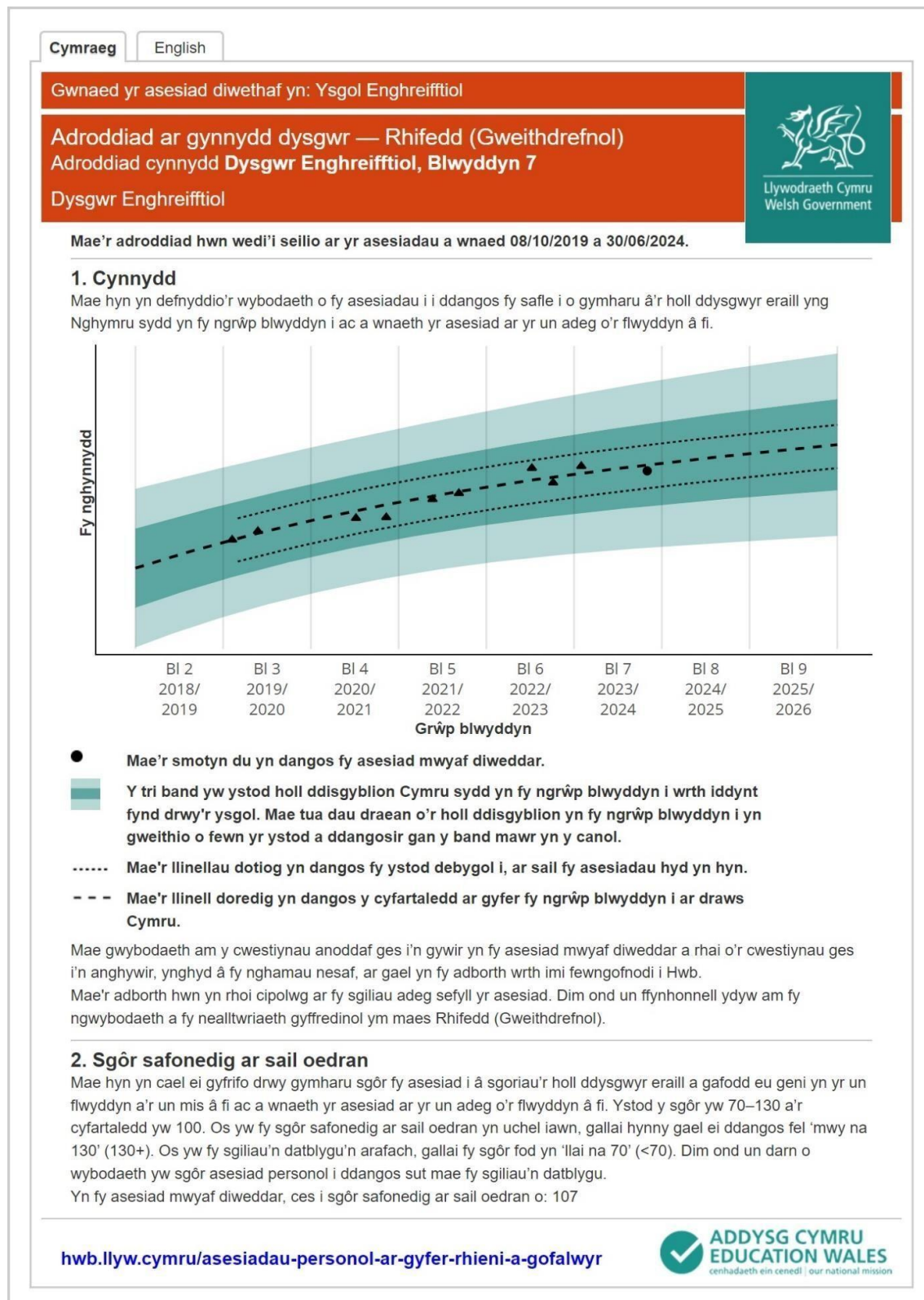
Roedd 3 o gwestiynau gyda chliwiau.

- Ateboch chi 2 o gwestiynau yn gywir:
 - Ateboch chi 1 cwestiwn heb fod angen unrhyw gliwiau.
 - Ateboch chi 1 cwestiwn ar ôl cael 1 cliw.
- Wnaethoch chi ddim ateb 1 cwestiwn yn gywir:
 - Wnaethoch chi ddim ateb 1 cwestiwn, gan ddewis bwrw ymlaen heb ddefnyddio'r cliwiau.

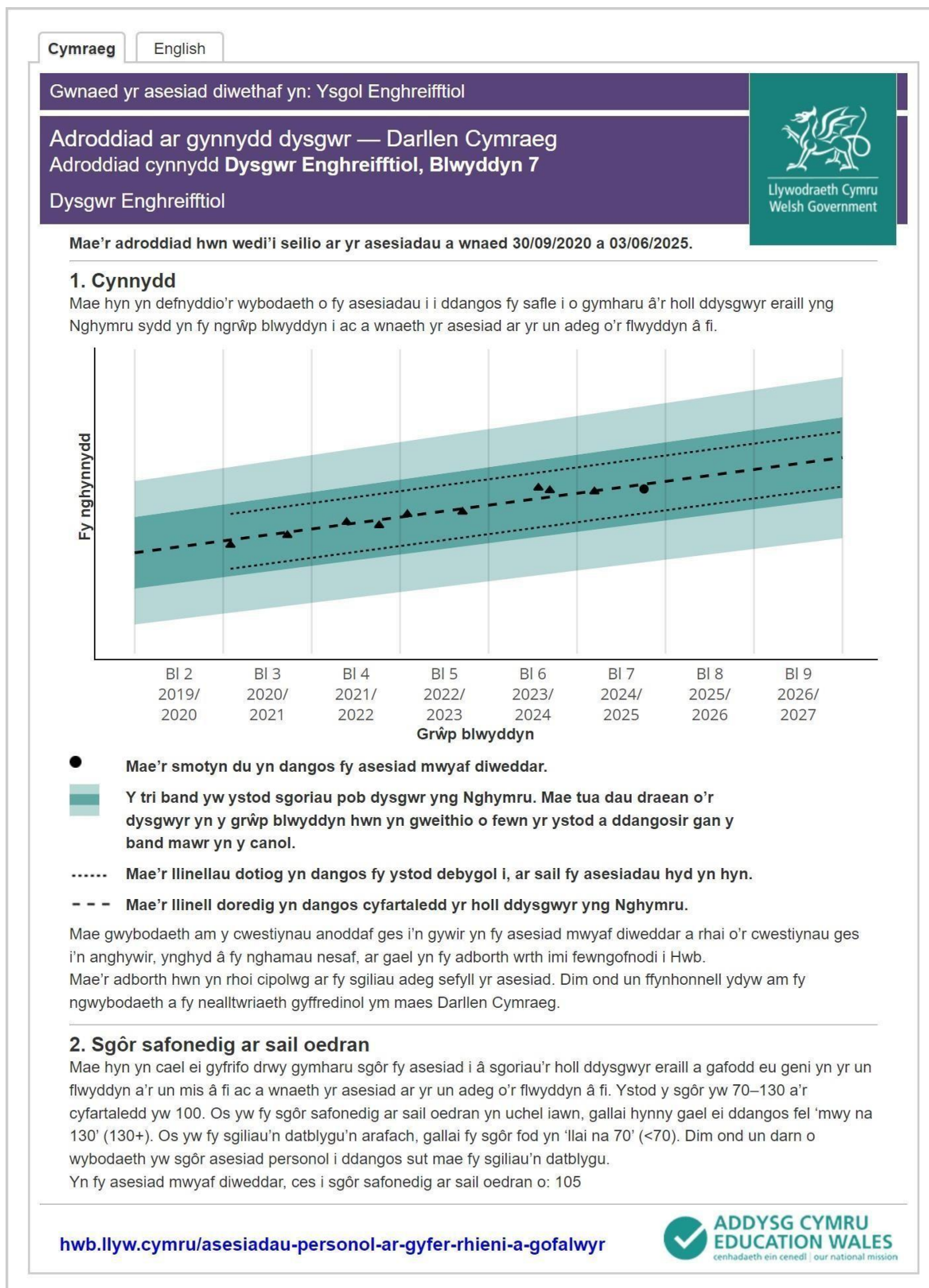
Mae [canllawiau pellach](#) ar gael i athrawon o ran sut i ddefnyddio'r adroddiad hwn a'r cwestiynau enghreifftiol.

Atodiad 2: Enghraifft o adroddiad cynnydd dysgwr – Rhifedd (Gweithdrefnol)

Enghraifft o adroddiad cynnydd dysgwr – Darllen Cymraeg

Enghraifft o adroddiad cynnydd dysgwr – Rhifedd (Rhesymu)

Cymraeg

English

Gwnaed yr asesiad diwethaf yn: Ysgol Enghreifftiol

Adroddiad ar gynnydd dysgwr — Rhifedd (Rhesymu)
Adroddiad cynnydd **Dysgwr Enghreifftiol, Blwyddyn 7**

Dysgwr Enghreifftiol

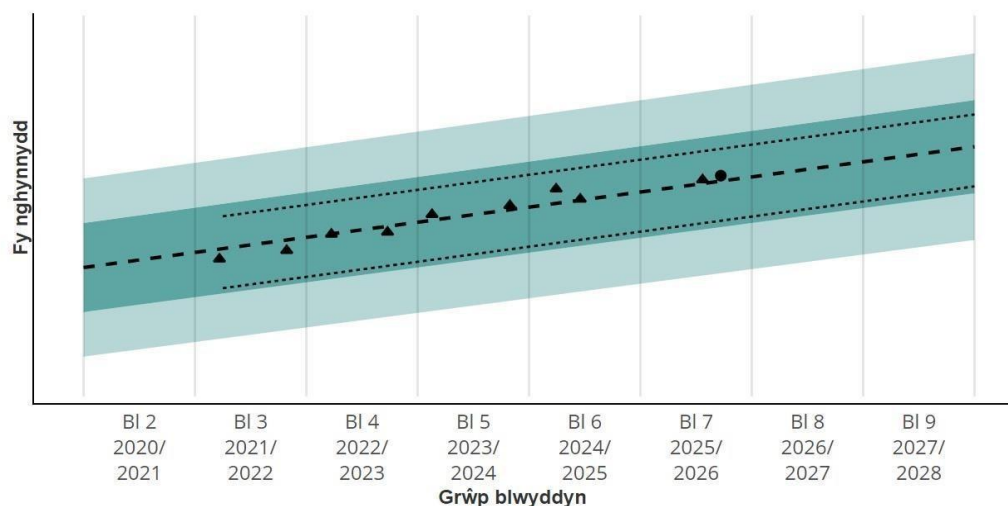

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Mae'r adroddiad hwn wedi'i seilio ar yr asesiadau a wnaed 20/11/2021 a 21/05/2026.

1. Cynnydd

Mae hyn yn defnyddio'r wybodaeth o fy asesiadau i i ddangos fy safle i o gymharu â'r holl ddysgwyr eraill yng Nghymru sydd yn fy ngrŵp blwyddyn i ac a wnaeth yr asesiad ar yr un adeg o'r flwyddyn â fi.

● Mae'r smotyn du yn dangos fy asesiad mwyaf diweddar.

Y tri band yw ystod sgoriau pob dysgwr yng Nghymru. Mae tua dau draean o'r ddysgwyr yn y grŵp blwyddyn hwn yn gweithio o fewn yr ystod a ddangosir gan y band mawr yn y canol.

..... Mae'r llinellau dotiog yn dangos fy ystod debygol i, ar sail fy asesiadau hyd yn hyn.

- - - Mae'r llinell doredig yn dangos cyfartaledd yr holl ddysgwyr yng Nghymru.

Mae'r adborth hwn yn rhoi cipolwg ar fy sgiliau adeg sefyll yr asesiad. Dim ond un ffynhonnell ydyw am fy ngwybodaeth a fy nealltwriaeth gyffredinol ym maes Rhifedd (Rhesymu).

2. Sgôr safonedig ar sail oedran

Mae hyn yn cael ei gyfrifo drwy gymharu sgôr fy asesiad i â sgoriau'r holl ddysgwyr eraill a gafodd eu geni yn yr un flwyddyn a'r un mis â fi ac a wnaeth yr asesiad ar yr un adeg o'r flwyddyn â fi. Ystod y sgôr yw 70–130 a'r cyfartaledd yw 100. Os yw fy sgôr safonedig ar sail oedran yn uchel iawn, gallai hynny gael ei ddangos fel 'mwy na 130' (130+). Os yw fy sgiliau'n datblygu'n arafach, gallai fy sgôr fod yn 'llai na 70' (<70). Dim ond un darn o wybodaeth yw sgôr asesiad personol i ddangos sut mae fy sgiliau'n datblygu.

Yn fy asesiad mwyaf diweddar, ces i sgôr safonedig ar sail oedran o: 109

hwb.llyw.cymru/asesiadau-personol-ar-gyfer-rhieni-a-gofalwyr

